

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «ОРЛОВ ПРОТИ УКРАЇНИ (№ 2)»
(CASE OF ORLOV v. UKRAINE (No. 2))**

(Заява № 54015/17)

*У текст рішення 19 липня 2024 року було внесено
зміни відповідно до Правил 81 Регламенту Суду*

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

04 липня 2024 року

Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Орлов проти України (№ 2)»

Європейський суд з прав людини (П'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Ладо Чантурія (*Lado Chanturia*), Голова,

Карло Ранцоні (*Carlo Ranzoni*),

Марія Елосегі (*María Elósegui*), судді,

та Мартіна Келлер (*Martina Keller*), заступник Секретаря секції,

з огляду на:

заяву (№ 54015/17), яку 04 листопада 2017 року подав до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) громадянин Республіки Польщі¹, пан Олександр Олександрович Орлов (далі – заявник), 1954 року народження, який проживає у м. Краків та якого представляв пан Л. Бобир, юрист, який практикує у м. Одеса;

рішення повідомити Уряд України (далі – Уряд), який представляла його Уповноважений, пані Маргарита Сокоренко, про скарги заявника за статтею 3 Конвенції стосовно випадків, описаних у рішенні, а також визнати решту скарг у заяві неприйнятними;

зауваження сторін;

рішення Уряду Республіки Польщі не використовувати своє право брати участь у цій справі (пункт 1 статті 36 Конвенції);

після обговорення за зачиненими дверима 13 червня 2024 року постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРЕДМЕТ СПРАВИ

1. Справа, головним чином, стосується скарг заявника за статтею 3 Конвенції щодо трьох випадків стверджуваного жорстокого поводження з боку інших ув'язнених, його спроби самогубства під час тримання під вартою та стверджуваної неефективності відповідних розслідувань на національному рівні.

2. У вересні 2011 року заявника затримали за підозрою в причетності до організації вбивства злочинним угрупованням. 25 травня 2016 року його звільнили, а у невстановлену дату після цього його процесуальний статус був змінений на статус свідка.

3. Факти щодо оскаржуваних випадків і пов'язаних з ними розслідувань детально наведені в таблиці у додатку.

¹ Заявник народився та проживав в Україні багато років як до, так і після набуття громадянства Республіки Польщі.

ОЦІНКА СУДУ

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 3 КОНВЕНЦІЇ У ЗВ'ЯЗКУ З ВИПАДКАМИ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ УПРОДОВЖ ТРИМАННЯ ЗАЯВНИКА ПІД ВАРТОЮ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ, ТА ПОВ'ЯЗАНИМИ З НИМИ РОЗСЛІДУВАННЯМИ

A. Щодо матеріального аспекту

1. Стверджуване жорстоке поводження із заявником з боку інших ув'язнених (перший – третій випадки)

4. Заявник скаржився за статтею 3 Конвенції, що напад на нього нествореного ув'язненого 24 грудня 2012 року (далі – перший випадок) був помстою начальника слідчого ізолятора (далі – СІЗО), Р., та працівників підрозділу міліції по боротьбі з організованою злочинністю, у відповідь на подані ним скарги та на різні статті, опубліковані ним у медіа. Заявник також звинуватив адміністрацію СІЗО в нападі на нього 15 серпня 2015 року іншого ув'язненого Б. (далі – другий випадок), оскільки згідно з твердженнями заявника Б. був «рецидивістом», який співпрацював з адміністрацією і був поміщений до камери заявника з метою здійснення тиску на нього, всупереч законодавчим положенням, що забороняли поміщення вперше притягнутих до кримінальної відповідальності осіб разом з особами, які вже мали судимість. Заявник також скаржився у загальних формулюваннях на порушення матеріального аспекту статті 3 Конвенції у зв'язку з випадком, що відбувся 18 грудня 2015 року (далі – третій випадок). Проте стосовно першого та третього випадків він зазначив, що не мав скарг на конвоїрів, які його перевозили, та інших ув'язнених, які були поруч з ним у момент відповідних подій.

5. Уряд стверджував, що заявник не вичерпав національні засоби юридичного захисту щодо першого випадку, оскільки він не оскаржив постанову слідчого від 31 грудня 2021 року про закриття провадження. Уряд також доводив, що скарга стосовно третього випадку була передчасною, оскільки відповідне розслідування усе ще тривало.

6. Суд не вважає за необхідне розглядати наведені заперечення, оскільки ця частина заяви в будь-якому випадку є неприйнятною з таких підстав.

7. Усталена практика Суду передбачає, що згідно зі статтею 3 Конвенції органи державної влади зобов'язані вживати розумних заходів для захисту особи, що перебуває під вартою, від нелюдського і такого, що принижує гідність, поводження з боку інших ув'язнених (див., наприклад, рішення у справі «Дімчо Дімов проти Болгарії (№ 2)» (*Dimcho Dimov v. Bulgaria (no. 2)*), заява № 77248/12, пункти 51 – 62,

від 29 червня 2017 року з наведеними у ньому посиланнями на практику).

8. Оскільки заявник стверджував, що був підданий потенційному насильству з боку засудженого злочинця (далі – другий випадок), Суд зазначає, що ця скарга не підтверджена доказами, а також вона ніколи не висувалася заявником на національному рівні (див. в якості протилежного прикладу рішення у справі «Сізарєв проти України» (*Sizarev v. Ukraine*), заява № 17116/04, пункти 110, 114 і 115, від 17 січня 2013 року). Крім того, єдиним поясненням заявника щодо підстав його конфлікту з Б. було те, що він підозрював Б. у крадіжці своїх продуктів харчування. Варто також зазначити, що до цього випадку заявник проживав у камері разом з Б. без жодних конфліктів або скарг на побоювання за свою безпеку протягом приблизно чотирьох місяців (див. в якості протилежного прикладу згадане рішення у справі «Сізарєв проти України» (*Sizarev v. Ukraine*), пункт 110).

9. Стосовно випадків, які відбулися під час перевезення заявника (перший і третій випадки), заявник послідовно стверджував як на національному рівні, так і в Суді, що він не мав скарг на конвоїрів. Він також не скаржився, що органи державної влади знали або повинні були знати, що йому загрожував реальний ризик нападу з боку інших ув'язнених.

10. Суд також зазначає, що всі три відповідні випадки були короткими за тривалістю та не були проявом систематичних зловживань (див. в якості протилежного прикладу рішення у справі «Премініні проти Росії» (*Premininu v. Russia*), заява № 44973/04, пункти 79, 80 і 86, від 10 лютого 2011 року та див., *mutatis mutandis*, ухвалу щодо прийнятності у справі «Корпачова-Гофбауер проти Болгарії» (*Korpachyova-Hofbauer v. Bulgaria*), заява № 56668/12, пункт 35, від 01 вересня 2015 року).

11. З цього випливає, що ця частина заяви є явно необґрунтованою та має бути відхилена відповідно до підпункту «а» пункту 3 і пункту 4 статті 35 Конвенції.

2. *Стверджуване доведення заявника до самогубства (далі – четвертий випадок)*

12. Заявник скаржився у нечітких і плутаних формулюваннях, що органи державної влади докладали всіх зусиль, щоб довести його до самогубства. У зв'язку з цим він посилався на випадок від 14 березня 2016 року.

13. Уряд зауважив, що заявник не оскаржив постанову слідчого про закриття провадження від 30 вересня 2019 року, а тому він не вичерпав національні засоби юридичного захисту у зв'язку з цією скаргою також.

14. Незалежно від вказаного заперечення Уряду Суд вважає, що ця скарга є явно необґрунтованою з таких підстав.

15. Суд встановив, що зобов'язання захищати здоров'я та добробут осіб, які перебувають під вартою, чітко включає зобов'язання вживати розумних заходів для їхнього захисту від заподіяння собі шкоди. Це зобов'язання, як і зобов'язання захищати життя особи, має тлумачитися таким чином, щоб не покладати неможливий або непропорційний тягар на органи державної влади, беручи до уваги складнощі, пов'язані з охороною сучасного суспільства, непередбачуваність людської поведінки та оперативні рішення, які необхідно ухвалювати з точки зору пріоритетів і ресурсів (див. рішення у справі «Ейніс та інші проти Італії» (*Ainis and Others v. Italy*), заява № 2264/12, пункт 54, від 14 вересня 2023 року з подальшими посиланнями на практику).

16. Стосовно конкретного випадку з ув'язненими, які добровільно піддавали своє життя ризику, Суд зазначав, що дії, вмотивовані тиском на органи державної влади, не можуть призвести до порушення Конвенції за умови, що такі органи державної влади належним чином вивчили ситуацію та вирішили її (див. ухвалу щодо прийнятності у справі «Юнсал та Тімік проти Туреччини» (*Ünsal and Timtik v. Turkey*), заява № 36331/20, пункт 37, від 08 червня 2021 року).

17. Повертаючись до цієї справи, Суд зазначає, що заявник, який, вочевидь, неодноразово вдавався до заподіяння собі шкоди до вказаного випадку, перебував під наглядом як ув'язнений, схильний до заподіяння собі шкоди або самогубства. Його скарга до Суду не стосується будь-яких тверджень про недоліки такого нагляду. Він також не стверджував, що органи державної влади не змогли належним чином захистити його від заподіяння собі шкоди. Суть його скарги полягає в тому, що він зазнав таких нестерпних страждань, що намагався покінчити життя самогубством. Це твердження передбачає серйозне та систематичне жорстоке поводження або зловживання з боку працівників слідчого ізолятора, яке призвело б до порушення питання за статтею 3 Конвенції. Однак Суд не може не зауважити на підставі наявних у нього матеріалів, що викладені в нечітких і плутаних формулюваннях скарги заявника бракує обґрунтування. З наявних у нього документів вбачається, що вказаному випадку передувало вилучення мобільного телефону заявника, що, хоча й могло викликати у нього серйозне розчарування, не може тлумачитися як порушення будь-якого питання за статтею 3 Конвенції.

18. Тому Суд вважає, що цю скаргу також слід визнати неприйнятною як явно необґрунтовану.

В. Щодо процесуального аспекту

19. Заявник скаржився на непроведення ефективного розслідування на національному рівні будь-якого з відповідних чотирьох випадків.

20. Уряд заперечив проти цього аргументу.

21. Суд зазначає, що він відхилив як явно необґрунтовані скарги заявника за матеріальним аспектом статті 3 Конвенції щодо відповідних випадків. Проте цей висновок ґрунтується на зібраній під час розслідувань на національному рівні інформації, яка наразі наявна у Суду, і сама собою не означає, що первинні скарги заявника на національному рівні були безпідставними для цілей виникнення у держави процесуального зобов'язання провести розслідування (див., наприклад, ухвалу щодо прийнятності у справі «Скант проти України» (*Skant v. Ukraine*), заява № 25922/09, від 06 вересня 2016 року).

22. Стосовно першого – третього випадків Суд зазначає, що заявник скаржився до національних органів влади на фізичний напад на нього з боку інших ув'язнених, і ці скарги не можна вважати абсолютно безпідставними. Стосовно четвертої події було встановлено, що заявник намагався покінчити життя самогубством і його твердження, що його довели до цього працівники слідчого ізолятора не можна було відхилити без ретельного розслідування. Загалом Суд вважає, що скарги заявника у зв'язку з всіма чотирма випадками призвели до виникнення у держави позитивного зобов'язання провести ефективне розслідування на національному рівні.

23. Суд навів загальні принципи щодо ефективності розслідування небезпідставних тверджень про жорстоке поводження в рішеннях у справах «Буїд проти Бельгії» [ВП] (*Bouyid v. Belgium*) [GC], заява № 23380/09, пункти 116 – 123, ЄСПЛ 2015) та «Мута проти України» (*Muta v. Ukraine*), заява № 37246/06, пункт 59 – 62, від 31 липня 2012 року).

24. У цій справі Суд вбачає низку недоліків, які підривають ефективність розслідування на національному рівні стосовно всіх чотирьох випадків.

25. Зокрема, Суд зазначає, що низка важливих слідчих дій були проведені зі значною затримкою. Це стосується, наприклад, висновку судово-медичної експертизи, який був складений майже через три роки після першого випадку. Крім того, хоча було важливо негайно встановити та допитати ув'язнених, які перебували із заявником у спеціальному автомобілі під час першого та третього випадків (див. для порівняння згадане рішення у справі «Сізарєв проти України» (*Sizarev v. Ukraine*), пункт 123), слідчий спробував це зробити через чотири роки після першого випадку, але безуспішно. Стосовно третього випадку, то вбачається, що подібних спроб не було зовсім.

Крім того, через п'ять років після другого та третього випадків національні органи досудового розслідування самі визнали, що навіть найелементарніші слідчі дії не були проведені для встановлення істини.

26. Суд також звертає увагу на значні затримки – чотири з половиною роки у зв'язку з першим випадком і півтора року у зв'язку з другим і четвертим випадками – у наданні заявнику статусу потерпілого, щоб він міг ефективно брати участь у розслідуванні (див. рішення у справі «Яценко проти України» (*Yatsenko v. Ukraine*), заява № 75345/01, пункт 47, від 16 лютого 2012 року).

27. Слід також зазначити, що розслідування неодноразово закривалися та відновлювалися (одинадцять разів щодо першого випадку, п'ять разів щодо другого випадку і чотири рази щодо третього та четвертого випадків), а попередні постанови про закриття провадження визнавалися передчасними і необґрунтованими. Суд встановлював, що неодноразові повернення справи на додаткове розслідування можуть свідчити про серйозні недоліки в національній системі здійснення слідства (див., наприклад, рішення у справах «Олександр Смірнов проти України» (*Aleksandr Smirnov v. Ukraine*), заява № 38683/06, пункт 61, від 15 липня 2010 року та «Очелков проти Росії» (*Ochelkov v. Russia*), заява № 17828/05, пункт 122, від 11 квітня 2013 року). Очевидно, що нові розслідування, призначені у зв'язку з другим і третім випадками, навряд чи будуть результативними, враховуючи, що з моменту відповідних подій минуло більше восьми років.

28. У контексті всіх цих обставин Суд не переконаний, що національні органи влади діяли оперативно та сумлінно, або що вони доклали всіх розумних зусиль для встановлення, що саме сталося із заявником у стінах слідчого ізолятора та чому, або для притягнення винних осіб до відповідальності (див. для порівняння згадане рішення у справі «Сізарєв проти України» (*Sizarev v. Ukraine*), пункт 129).

29. З огляду на наведене Суд вважає, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з непроведенням органами державної влади належного розслідування випадків, що трапилися із заявником упродовж тримання його під вартою під час досудового розслідування.

II. ІНШІ СКАРГИ

30. Крім того, посилаючись на статтю 3 Конвенції, заявник стверджував, що 28 грудня 2017 року на нього напали працівники Служби безпеки України, внаслідок чого його збив автомобіль і він отримав серйозні тілесні ушкодження (див. – дорожньо-транспортна пригода за участю заявника (далі – п'ятий випадок)), фактичні відомості щодо якої наведені в таблиці у додатку). У відповідь на

зауваження Уряду заявник в розмитих формулюваннях стверджував, що подія «[не була] нещасним випадком, [а радше] «замахом на життя журналіста». Зокрема він зазначив, що перебував біля СІЗО і проводив незалежне розслідування, не уточнюючи деталей. Заявник також скаржився на непроведення ефективного розслідування у зв'язку з цим на національному рівні.

31. Уряд стверджував, що дорожньо-транспортна пригода за участю заявника була спричинена його власними необережними діями, за які держава не несе відповідальності. Уряд також стверджував, що національні органи влади вжили всіх розумних зусиль для розслідування цього питання.

32. Суд зазначає, що в рішенні у справі «Ніколае Вірджіліу Тенасе проти Румунії» [ВП] (*Nicolae Virgiliu Tănase v. Romania* [GC], заява № 41720/13, пункт 123, від 25 червня 2019 року) він встановив, що тілесні ушкодження, а також фізичні і психічні страждання, зазанані особою у зв'язку з нещасним випадком, який є результатом простої випадковості або необережної поведінки, не можуть розглядатися як наслідок «поводження», якому ця особа була «піддана» у розумінні статті 3 Конвенції. Суд зазначив, що насправді таке поведження по суті, хоча й не лише, характеризувалося наміром завдати шкоди, образити чи принизити особу, виявом неповаги чи приниження її людської гідності, або викликом почуття страху, страждання чи неповноцінності, здатного зломити особу чи її моральний і фізичний опір.

33. Доводи заявника у цій справі можна тлумачити як такі, що припускали «намір завдання шкоди» працівниками Служби безпеки України та наявність причинно-наслідкового зв'язку між їхніми діями та тим, що заявника збив автомобіль. Проте жодне з цих тверджень не підтримано доказами в наявних у Суду матеріалах справи. Іншими словами, його скарга за матеріальним аспектом статті 3 Конвенції була необґрунтованою.

34. Подібний висновок застосовний до скарги заявника щодо стверджуваної неефективності розслідування на національному рівні. Суд зазначає, що повноцінна кримінальна справа була порушена без затримок не лише за фактом стверджуваного порушення правил безпеки дорожнього руху водієм автомобіля, який збив заявника, а і у зв'язку з твердженнями заявника про «замах на життя журналіста» та «перевищення повноважень» працівниками Служби безпеки України. Для Суду це свідчить, що органи державної влади серйозно поставилися до справи заявника. Вочевидь, проведенню розслідування перешкоджала втрата пам'яті заявником щодо обставин дорожньо-транспортної пригоди. Однак слідчий провів очну ставку між заявником і відповідними працівниками СБУ, щойно це стало можливо. Загалом в наявних у нього матеріалах Суд не вбачає жодних

вказівок, що підходу національних органів влади у цій справі бракувало оперативності, швидкості чи ретельності.

35. З цього випливає, що цю частину заяви слід відхилити як явно необґрунтовану у розумінні підпункту «а» пункту 3 і пункту 4 статті 35 Конвенції.

ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

36. Заявник вимагав 6 685 000 євро в якості відшкодування «шкоди» не зазначивши додаткових відомостей.

37. Уряд заперечив проти цієї вимоги як надмірної та необґрунтованої.

38. Суд вважає за розумне присудити заявнику 2 500 євро в якості відшкодування моральної шкоди.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* прийнятною скаргу на стверджувану неефективність розслідувань на національному рівні випадків, які відбулися упродовж тримання заявника під вартою під час досудового розслідування, а решту скарг у заяві – неприйнятними;
2. *Постановляє*, що було порушено процесуальний аспект статті 3 Конвенції у зв'язку з чотирма випадками, які відбулися упродовж тримання заявника під вартою під час досудового розслідування;
3. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 2 500 (дві тисячі п'ятсот) євро в якості відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися;
 - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ОРЛОВ ПРОТИ УКРАЇНИ (№2)»

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 04 липня 2024 року відповідно до пунктів 2 і 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Мартіна Келлер
(*Martina Keller*)
Заступник Секретаря

Ладо Чантурія
(*Lado Chanturia*)
Голова

ДОДАТОК

Факти та документи щодо випадку	Ключові події, пов'язані з розслідуванням
Перший випадок ствердженого жорстокого поведіння з боку іншого ув'язненого під час перебування під вартою	
<p>24 грудня 2012 року заявник, як стверджується, отримав декілька неочікуваних ударів кулаком по голові від невстановленого ув'язненого. Випадок стався у спеціальному автомобілі для перевезення затриманих із суду до слідчого ізолятора (далі – СІЗО). Згідно з твердженнями заявника наступного дня у нього діагностували мікротріщину правої барабанної перетинки.</p> <p>Як зазначено в його медичній документації, заявник поскаржився до медичної частини СІЗО на головний біль і біль у правому вусі, йому діагностували отит й призначили лікування.</p>	<p>26 грудня 2012 року заявник поскаржився на випадок до прокуратури Одеської області. Заявник стверджував, що напад на нього був організований підрозділом міліції з питань боротьби з організованою злочинністю, який він обвинуватив у фальсифікації матеріалів кримінальної справи щодо нього.</p> <p>09 вересня 2013 року було порушено кримінальне провадження за фактом завдання побоїв.</p> <p>28 жовтня 2015 року було складено висновок судово-медичної експертизи. Як в ньому зазначено, було неможливо підтвердити або спростувати твердження заявника щодо отриманих тілесних ушкоджень, оскільки оцінка експертів ґрунтувалася лише на медичній карті заявника, а не на його особистому огляді.</p> <p>У грудні 2016 року слідчий спробував встановити інших ув'язнених, які перебували у спеціальному автомобілі разом із заявником під час випадку, але визнав це неможливим у зв'язку зі спливом значного проміжку часу.</p> <p>17 липня 2017 року заявнику було надано процесуальний статус потерпілого та було допитано в цьому статусі. Він висловив думку, що напад на нього організував начальник СІЗО, Р. Заявник також назвав ім'я одного з ув'язнених, який був свідком випадку.</p> <p>У червні 2018 року цього ув'язненого допитали. Він підтвердив у загальних формулюваннях твердження заявника.</p> <p>У червні 2018 року слідчий допитав залучених до перевезення працівників конвою. Вони зазначили, що не бачили нападу і не отримували жодних скарг від заявника.</p> <p>Одинадцять разів (29 вересня 2013 року, 26 листопада 2014 року, 29 квітня і 29 жовтня 2015 року, 26 грудня 2016 року, 31 липня 2017 року, 31 серпня і 27 грудня 2018 року, 15</p>

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ОРЛОВ ПРОТИ УКРАЇНИ (№2)»

	<p>березня і 27 червня 2019 року та 26 травня 2020 року) розслідування закривалося у зв'язку з відсутністю в діянні складу кримінального правопорушення. Усі ці постанови були скасовані у зв'язку з непроведенням усіх необхідних слідчих дій та невиконанням попередніх вказівок у зв'язку з цим (19 червня 2014 року, 17 березня та 28 вересня 2015 року, 18 жовтня 2016 року, 25 квітня і 28 грудня 2017 року, 12 вересня 2018 року, 20 лютого та 14 червня 2019 року, 13 лютого 2020 року та 05 травня 2021 року).</p> <p>31 грудня 2021 року слідчий вдванадцять закрив провадження. Ця постанова залишається в силі.</p>
<p>Другий випадок стверджуваного жорстокого поведіння з боку іншого ув'язненого під час перебування під вартою</p>	
<p>15 серпня 2015 року заявник привернув увагу охоронців СІЗО тим, що кричав і стукав у двері своєї камери. Він стверджував, що його співкамерник Б. (з яким він без конфліктів перебував у одній камері з квітня 2015 року) напав на нього. Б. заперечив ці твердження. Заявника доставили до медичної частини, де у нього виявили садно на верхній губі. Як зазначалося, заявник відмовився від медичної допомоги.</p>	<p>15 серпня 2015 року адміністрація СІЗО допитала Б., який заперечив, що торкався заявника.</p> <p>16 серпня 2015 року заявник поскаржився на цей випадок до прокуратури, і було порушено кримінальне провадження за фактом нанесення легких тілесних ушкоджень.</p> <p>28 лютого 2017 року заявника вперше допитали як потерпілого. Він стверджував, що він звинуватив свого співкамерника у крадіжці продуктів харчування, а потім співкамерник напав на нього.</p> <p>Розслідування п'ять разів закривалося у зв'язку з відсутністю в діянні складу кримінального правопорушення (30 квітня 2016 року, 29 червня 2017 року, 13 березня та 30 жовтня 2019 року та 10 листопада 2021 року). Проте всі ці постанови були скасовані як передчасні та необґрунтовані (08 вересня 2016 року, 26 жовтня 2017 року, 13 травня 2019 року, 10 грудня 2020 року та 28 червня 2023 року).</p> <p>Прокурор Одеської обласної прокуратури в постанові від 10 грудня 2020 року зазначив, що слідчий не провів жодної слідчої дії з метою встановлення істини.</p> <p>У матеріалах справи Суду відсутня копія останньої постанови від 28 червня 2023 року.</p> <p>Розслідування триває.</p>

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ОРЛОВ ПРОТИ УКРАЇНИ (№2)»

Третій випадок стверджуваного жорстокого поводження з боку іншого ув'язненого під час перебування під вартою	
<p>18 грудня 2015 року невстановлена особа бризнула заявнику в обличчя рідину, схожу на розчин діамантового зеленого, коли він сідав у спеціальний автомобіль для перевезення із СІЗО до суду.</p> <p>Декілька днів потому заявник знайшов у своїй камері написану від руки анонімну записку, що відповідна рідина була інфікована ВІЛ.</p>	<p>25 грудня 2015 року заявник поскаржився на випадок до Генеральної прокуратури України, зазначивши, що він підозрював, що це міг вчинити один з двох ув'язнених, які були співобвинуваченими у його кримінальному провадженні.</p> <p>24 квітня 2017 року Приморський районний суд міста Одеси встановив, що прокуратура незаконно не порушила кримінальне провадження за скаргою заявника.</p> <p>03 травня 2017 року було розпочато досудове розслідування за підозрою у перевищенні службових повноважень (імовірно, йдеться про можливу бездіяльність працівників конвою, які здійснювали транспортування ув'язнених). 24 травня 2017 року кваліфікацію кримінального правопорушення було змінено на «хуліганство» за клопотанням заявника, який підкреслив, що не мав скарг на працівників конвою.</p> <p>Крім того, 19 травня 2017 року було порушено кримінальне провадження за фактом стверджуваної погрози життю заявника. Воно закривалося чотири рази (18 грудня 2017 року, 09 червня 2018 року, 25 липня 2019 року та 25 грудня 2020 року), причому всі ці постанови були скасовані як передчасні (13 березня 2018 року, 07 лютого 2019 року, 14 березня 2020 року та 02 квітня 2021 року).</p> <p>Щодо розслідування за фактом хуліганства, то воно було закрито 23 березня 2019 року. Проте 10 грудня 2020 року прокуратура Одеської області скасувала цю постанову, встановивши, що не було проведено навіть найелементарніших слідчих дій.</p> <p>Розслідування триває.</p>
Спроба самогубства заявника під час тримання під вартою під час досудового розслідування (четвертий випадок)	
<p>14 березня 2016 року в камері заявника було проведено обшук. Було вилучено мобільний телефон, попри категоричні заперечення заявника.</p>	<p>17 березня 2016 року заявник поскаржився до прокуратури, що неналежними умовами тримання, постійними приниженнями та несправедливим ставленням начальник СІЗО, Н., доводив його до самогубства.</p> <p>30 березня 2016 року за цим фактом було порушено кримінальне провадження.</p>

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ОРЛОВ ПРОТИ УКРАЇНИ (№2)»

<p>Після того, як працівники СІЗО вийшли з камери, заявник намагався повіситися. Його співкамерник покликав на допомогу та підтримував заявника в повітрі, таким чином не давши йому задушитися.</p> <p>Заявник відмовився від огляду фельдшером СІЗО та бригадою невідкладної медичної допомоги, які негайно прибули на місце події. Він також відмовився надавати будь-які пояснення. Натомість він заявив про намір оголосити голодування, поки йому не повернуть мобільний телефон.</p>	<p>06 вересня 2018 року заявника допитали як потерпілого. Слідчий зазначив, що заявник був поставлений на облік як затриманий, схильний до самоушкодження або самогубства, починаючи з 27 квітня 2012 року, і попросив заявника надати коментарі у зв'язку з цим. Заявник стверджував, що він «відчував на собі тиск пенітенціарної машини», що він неодноразово наносив собі порізи, що він часто бився головою об стіни, і неодноразово попереджав працівників, що покінчить життя самогубством. Заявник зазначив, що його поведінка не була пов'язана зі стверджуваними протиправними діями начальника СІЗО, Н., який був призначений на цю посаду лише на початку 2016 року. Стосовно випадку 14 березня 2016 року заявник стверджував, що обшук у його камері був незвично тривалим. Він також зазначив, що в його камері відбувалися часті та тривалі обшуки, які він сприймав як спробу начальника СІЗО чинити на нього тиск, враховуючи, що заявник часто скаржився на умови тримання під вартою. Коли слідчий запропонував заявнику розказати про результати розслідування, яке заявник, вочевидь, проводив щодо різних злочинів у СІЗО, і яке він, вочевидь, мав намір оприлюднити, заявник сказав, що не мав чим поділитися.</p> <p>Кримінальне провадження п'ять разів (29 липня 2016 року, 28 лютого 2017 року, 27 червня 2018 року, 31 січня 2019 року та 30 вересня 2019 року) закрито у зв'язку з відсутністю у діяннях складу кримінального правопорушення. Усі ці постанови, окрім останньої, були скасовані як передчасні та поверхові (08 лютого та 07 грудня 2017 року, 29 серпня 2018 року та 19 квітня 2019 року).</p>
<p>Дорожньо-транспортна пригода за участю заявника (п'ятий випадок)</p>	
<p>28 грудня 2017 року заявник переходив дорогу біля Одеського СІЗО, де згідно з його твердженнями він проводив «розслідування як журналіст», коли його збив автомобіль. Його госпіталізували з серйозними травмами голови, що призвело до амнезії стосовно обставин</p>	<p>29 грудня 2017 року було порушено кримінальне провадження за фактом можливого порушення правил безпеки дорожнього руху водієм, автомобіль якого збив заявника. 31 травня 2018 року провадження було закрито на підставі того, що, як підтверджувалося всіма доказами, водієві не вдалося б уникнути дорожньо-транспортної пригоди.</p> <p>14 лютого 2018 року заявник звернувся до прокуратури Одеської області із заявою порушити провадження за фактом «замаху на життя журналіста». Він посилався на те, що був членом Спілки журналістів України і на початку грудня 2017 року опублікував у</p>

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ОРЛОВ ПРОТИ УКРАЇНИ (№2)»

дорожньо-транспортної пригоди.
Згідно з твердженнями декількох свідків дорожньо-транспортної пригоди, підтверджених відеозаписом з відеореєстратора одного з автомобілів, що проїжджали повз, заявник несподівано вибіг на дорогу на пішохідному переході, попри червоний сигнал світлофора для пішоходів й складний рух, і його збив автомобіль. Потім до переходу підійшли двоє осіб у камуфляжній формі. Вони намагалися надати заявнику першу медичну допомогу та допомогли помістити його до карети невідкладної медичної допомоги. Там вони перебували до приїзду працівників поліції. Як згодом було встановлено, ці двоє осіб були працівниками Служби безпеки України, які відповідали за супровід спеціального автомобіля, яким перевозили затриманих до СІЗО та назад.

соціальних мережах пости, в яких стверджував про різні правопорушення працівників СБУ. Стосовно випадку 28 грудня 2017 року заявник стверджував, що він знімав вхід до СІЗО на свій мобільний телефон у зв'язку з розслідуванням, яке проводив як журналіст, зокрема щодо способу отримання продуктових посилок для затриманих. Обставини дорожньо-транспортної пригоди він не пам'ятав.

14 березня 2018 року було порушено кримінальне провадження за твердженнями заявника про «замах на життя журналіста». Крім того, 15 березня 2018 року було порушено кримінальне провадження за фактом можливого перевищення службових повноважень працівниками Служби безпеки України.

07 травня 2018 року Управління Служби безпеки України в Одеській області склало висновок службового розслідування щодо подій 28 грудня 2017 року. Було встановлено, що двоє конвоїрів помітили підозрілу особу, яка знімала автомобіль колони, але при спробі наблизитися до нього, він втік на дорогу і був збитий автомобілем. У висновку зазначалося, що, хоча працівники були зобов'язані діяти сумлінно, вони не мали права залишати спецтранспорт конвою. Тому їм було оголошено догану.

24 липня 2018 року слідчий провів очні ставки між заявником і двома відповідними працівниками СБУ. Заявник в нечітких формулюваннях стверджував, що, хоча він не пам'ятав обставин дорожньо-транспортної пригоди, він боявся, що правоохоронні органи могли хотіти викрасти та вбити його.

05 грудня 2018 року розслідування за фактом можливого перевищення службових повноважень працівниками Служби безпеки України було закрито у зв'язку з відсутністю в діях складу кримінального правопорушення. 06 березня 2019 року ця постанова була скасована за скаргою заявника, що вона не ґрунтувалася на всебічному розслідуванні.

18 липня 2019 року також було закрито розслідування за фактом замаху на життя журналіста. 17 липня 2020 року ця постанова була скасована як поверхова та необґрунтована. 07 березня 2023 року відповідне розслідування було знову закрито.

У невстановлену дату заявник переїхав до Республіки Польщі. На початку 2021 року слідчий дозволив провести допит заявника за місцем його проживання в Республіці Польщі із

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ОРЛОВ ПРОТИ УКРАЇНИ (№2)»

	<p>залученням польських правоохоронних органів. Як вбачається, розслідування можливого перевищення службових повноважень працівниками Служби безпеки України усе ще триває.</p>
--	---